

Merenkulun ympäristönsuojelulaki ja huvivenesatamat

24.11.2022

Katariina Riipinen / Turun kaupunki

Sisältö

1. Merenkulun ympäristönsuojelulaki
2. Huvivenesataman jätehuolto
3. Jätehuoltosuunnitelman laatiminen
4. Voimaantulo ja määräaikoja
5. Lisätietoja
6. Kysymyksiä

Merenkulun ympäristönsuojelulaki

- Tarkoitus ehkäistä merenkulusta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista sekä järjestää jätteiden vastaanotto satamissa
- Satamalla tarkoitetaan paikkaa tai aluetta, jonka rakenteet ja varustelu on suunniteltu mahdollistamaan alusten, ml. huviveneiden vastaanottaminen
 - ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitetut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset:
 - asiointilaiturit, vesiliikennelain rekisteröintivelvollisuuden ulkopuolelle jääville veneille tarkoitetut laiturit, vain rantakunnan osakkaiden käytössä olevat laiturit, mökkiyhteyslaiturit, yksittäisen ammatinharjoittajan käytössä olevat ”kalasatamat”
- Huvivenesatamalla tarkoitetaan satamaa, joka palvelee pääasiassa huvialuksia ja huviveneitä

Huvivenesataman jätehuolto

- Sataman jätehuollosta säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (MYSL)
- Järjestämisvelvollisuus koskee satamia, joissa on vähintään 25 venepaikkaa tai talvitelakointipaikkaa
- Satamassa otetaan vastaan veneilyssä syntyvää jätettä
 - vähintään sekalaisen yhdyskuntajätteen ja käymäläjäteveden vastaanotto eli septityhjennysmahdollisuus
 - kotisatamassa lisäksi öljypitoisen ja muun vaarallisen jätteen vastaanotto

Huvivenesataman jätehuolto

- Jätehuolto voidaan järjestää siten, että satamassa on pysyvä vastaanotto, tai tarvittaessa tilattavana palveluna
- Sataman pitäjä voi sopia jätteen vastaanotosta toisen lähialueella olevan sataman kanssa
 - kirjallinen sopimus
- Jätehuollon mitoituksessa on huomioitava myös muista satamista tulevat veneet

Jätehuoltosuunnitelman laatiminen

- Sataman pitäjän on laadittava jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden jätehuollon järjestämisestä satamassa
- Sataman tarpeiden kartoittaminen vähimmäisvaatimukset huomioiden
- Jätehuoltosuunnitelma laaditaan lomakkeelle tai vapaamuotoisesti
 - 28.11.2022 alkaen sähköisesti?
- Sisällöstä säädetään MYSL:n 9 luvussa ja asetuksen 7 luvussa
- Luonnoksesta kuultava sataman käyttäjiä, viranomaisia ja muita, joille voi olla vaikutusta
- Suunnitelma toimitetaan hyväksyttäväksi sataman sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle

Voimaantulo ja määräaikoja

- MYSL muutos voimaan 1.7.2021
 - esim. vähintään 50 → 25 venepaikkaa, vastaanotettavat jätteet, voimassaolo
- Jätteiden vastaanottojärjestelyihin huvivenesatamassa sovelletaan 30.4.2022 tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä
 - jätehuollon oltava ollut järjestetty 1.5.2022 mennessä myös vähintään 25 venepaikan satamissa
- Sataman jätehuoltosuunnitelmaan ja sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymiseen sovelletaan 31.12.2022 tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä
 - jätehuoltosuunnitelma toimitettava hyväksyttäväksi 31.12.2022 mennessä myös vähintään 25 venepaikan satamista

Voimaantulo ja määräaikoja

- Muita määräaikoja:
 - jätehuoltosuunnitelman luonnos pidettävä nähtävillä 14 vrk
 - jätehuoltosuunnitelma päivitettävä 5 vuoden välein (tai jos muutoksia)

Lisätietoja

- Sataman sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomainen
- Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009), erityisesti 9 luku ja 1 luku 8 §:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20091672#L9>
- Valtioneuvoston asetus merenkulun ympäristönsuojelusta (76/2010), erityisesti 7 luku: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100076#L7>
- Jätehuoltosuunnitelmalomake: https://www.ymparisto.fi/fi-fi/asiointi_luvat_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/luvat_ilmoitukset_ja_rekisterointi/y_sln_kertaluonteisen_toiminnan_ilmoitusmenettely/Satama
- Sähköinen lomake: <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi>
Aluehallinnon asiointipalvelu > Palvelut > Ympäristöasioiden rekisteröinti- ja ilmoitusasiat > Merenkulun ympäristönsuojelulain mukainen ilmoitus sataman jätehuoltosuunnitelmasta

Kysymyksiä?

Kuva: Joonas Mäkitvirta

Kuuleminen

- Pitääkö toiminnanharjoittajan kuuluttaa päivitetty jätehuoltosuunnitelma joka viides vuosi vai riittääkö kuuluttaminen silloin, kun ensimmäinen jätehuoltosuunnitelma toimitetaan?
 - On kuultava aina päivittämisen yhteydessä
 - Laissa ei ole mahdollisuutta poikkeamiseen, ja sataman käyttäjät, naapurit tai valvonnallinen tilanne voivat muuttua viiden vuoden aikana

Kuuleminen

- Mikäli toiminnanharjoittaja toimittaa jätehuoltosuunnitelman kunnan ympäristöviranomaiselle määräajoin mutta muutoksia siihen ei ole tullut, pitääkö se siltikin laittaa nähtäville sataman käyttäjille? Miten viranomaisen kannalta voidaan käytännössä varmistua, että suunnitelma on ollut satamassa nähtävillä 14 vuorokautta?
 - On kuultava aina päivittämisen yhteydessä
 - Jätehuoltosuunnitelmaan on sisällytettävä kuvaus sataman jätehuoltosuunnitelmasta kuulemisesta (MYSÄ 7 luku, 2 §, 1 mom. 9 kohta)

Vähäinen paikka tai alue

- Pohdin erityisesti lain tulkintaa koskien 8 §, ”pääsääntöisesti asuin- tai vapaa-ajankiinteistöille liikennöintiin tarkoitettujen alusten kiinnittymiseen tarkoitettua paikkaa tai aluetta, kun mainittujen kiinteistöjen jätehuolto on kunnan järjestämä”. Tällaisissa satamissa voi olla isoja veneitä, joilla on septitankit, mutta satamanpitäjä voisi tulkita, ettei jätehuoltoa tarvitse järjestää. Satamat ovat kuitenkin kotisatamia ja jätettä voi syntyä.
 - Viranomaisen tulisi arvioida, onko kyse *pääsääntöisesti* asuin- tai vapaa-ajankiinteistöjen yhteyslaiturista, esim. veneiden kokoon tai tyyppiin perustuen
 - Jos kyse on pääsääntöisesti yhteyslaiturista, muussa veneilyssä syntyvä jäte voitaneen jättää kohdesataman, esim. vierasvenesataman vastaanottoon
 - Kiinteistöllä asumisessa syntyvä jäte kuuluu kunnan järjestämän jätehuollon piiriin

Vähäinen paikka tai alue

- Jag undrar speciellt över lagens tolkning angående § 8, ”platser och områden som huvudsakligen är avsedda för förtöjning av fartyg avsedda för trafikering till bostadsfastigheter eller fritidsfastigheter, när avfallshanteringen för fastigheterna i fråga ordnas av kommunen”. Det kan finnas stora dylika hamnar med stora båtar som har septitankar, men hamnansvariga anser att avfallsinsamling ej behövs. Trots att dessa hamnar ju tydligt är båtarnas hemhamn och avfall kan uppstå.
 - Myndigheten skall uppskatta om ”hamnen” är *huvudsakligen* avsedd för trafikering till fastigheter, kanske baserad på båtarnas storlek eller typ
 - Om ”hamnen” huvudsakligen är avsedd för förbindelsetrafik, kan man kanske lämna avfall från annat än förbindelsetrafik i den hamnen där man åker, t. ex. i gästhamn
 - Avfall som uppstår i boendet hör till avfallshanteringen som anordnas av kommunen

Kiitos!